

ΟΛΗ Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΕ ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ

Έκκληση σ' όλους να συνεισφέρουν στη διάσωση της ιστορικής μνήμης και του πολιτισμού για τις μελλοντικές γενιές, απευθύνει ο δρ Μαρίνος Ιωαννίδης

Της **Άνδρης Κούννου**

andri.kounnou@imhbusiness.com

Ενα ψηφιακό φωτογραφικό άλμπουμ, μέσα από το οποίο θα ζωντανεύει η παράδοση, η ιστορία και ο πολιτισμός του τόπου μας, φιλοδοξούν να δημιουργήσουν το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ) σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Για την υλοποίηση του στόχου, θα πρέπει πρωτίστως να συγκεντρωθεί το υλικό, το οποίο θα προβληθεί στην ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη Europeana. Το ερευνητικό Εργαστήριο Ψηφιακής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΕΨΠΚ) του ΤΕΠΑΚ είναι από τα πρωτοπορά παγκοσμίως στις τεχνολογίες αιχμής που επιτρέπουν τη δημιουργία μιας «πολιτισμικής ηλεκτρονικής κιβωτού», που λειτουργεί και ως ταυτότητα ενός συγκεκριμένου πολιτισμού στον σύγχρονο κόσμο. Ιδρύθηκε και διευθύνεται από τον δρ Μαρίνο Ιωαννίδη και ανήκει στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής. Το Εργαστήριο συμμετέχει ενεργά σε διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα της ψηφι-

ακής πολιτιστικής κληρονομιάς. «Απώτερος στόχος είναι, σε συνεργασία με το ΕΨΠΚ, να μαζευτεί φωτογραφικό υλικό, το οποίο θα παρουσιάζει την ιστορία του Κύπριου μηχανικού (αρχιτεκτόνων, μηχανολόγων, ηλεκτρολόγων, τοπογράφων, πολιτικών και άλλων μηχανικών) στο πέρασμα του χρόνου», εξηγεί στον ΡΕΠΟΡΤΕΡ ο δρ Μαρίνος Ιωαννίδης, προσθέτοντας ότι «παραδείγματα θα αποτελούσαν ιστορικά τεκμήρια από τα μεταλλεία, τις τηλεπικοινωνίες, τις κατασκευές οδικού δικτύου και γεφυριών, και την ηλεκτροφωτοδότηση (π.χ. ο πρώτος ηλεκτροπαραγωγός σταθμός στην Κύπρο) από οποιαδήποτε επαρχία της Κύπρου».

«Πίσω μας είναι οι μνήμες των πατέρων μας, μπροστά μας τα μάτια των παιδιών μας»

ΕΜΠΛΟΥΤΙΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ

Σύμφωνα με τον δρ Ιωαννίδη, «το φωτογραφικό άλμπουμ της Κύπρου συνεχώς εμπλουτίζεται χάρις στο ενδιαφέρον διαφόρων δήμων και κοινοτήτων της Κύπρου, των οποίων η συμμετοχή ανέρχεται σήμερα στο 50% και 23% αντίστοιχα. Μέχρι στιγμής τα δημοσιοποιημένα αντικείμενα από δήμους, κοινότητες, οργανισμούς και άλλους δη-

μόσιους και ιδιωτικούς φορείς της Κύπρου, με τους οποίους συνεργαζόμαστε, ξεπερνούν τον αριθμό των 20.000 τεκ-

μηρίων», συμπληρώνει. Τα αντικείμενα τα οποία θα δοθούν για προβολή στη Europeana, πρέπει να έχουν την κατάλληλη ποιότητα της πληροφορίας. Επίσης, θα πρέπει αυτοί που θα τα δώσουν να είναι οι κάτοχοι των πνευματικών δικαιωμάτων όλων των αντικειμένων (δεδομένων) και των πληροφοριών τους (μεταδεδομένων), τα οποία θα δημοσιευθούν στη Europeana, και τα δικαιώματα αυτά θα είναι κατοχυρωμένα. «Το Εργαστήριό μας προσφέρει σε ιδιώτες, δήμους, κοινότητες και μικρομεσαία πολιτιστικά ιδρύματα, δωρεάν υπηρεσίες συντονισμού, επίβλεψης, αρχειοθέτησης - ταξινόμησης υλικού, ψηφιοποίησης και εμπλουτισμού του με τα απαραίτητα μεταδεδομένα, ώστε οι ψηφιοποιημένες συλλογές φωτογραφιών, εφημερίδων, βιβλίων και γενικά οπτικοακουστικού

υλικού να μπορέσουν να αναδειχθούν στην ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη Europeana», σημειώνει ο κ. Ιωαννίδης.

ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Η ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη Europeana άνοιξε τις πύλες της στο κοινό τον Νοέμβριο του 2008 και μέσα σε λιγότερο από 8 χρόνια έδωσε πρόσβαση σε 53 εκατομμύρια αντικείμενα όπως: βιβλία, χάρτες, ηχογραφήσεις, φωτογραφίες, πίνακες και ταινίες, αρχειακά έγγραφα κτλ., αντικείμενα προερχόμενα από εθνικές βιβλιοθήκες και πολιτιστικά ιδρύματα των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανατρέχοντας στη Europeana, οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να εμβαθύνει τις γνώσεις του για την πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου, μπορεί να έχει άμεσα και δωρεάν πρόσβαση σ' αυτές

τις πληροφορίες από κάθε σημείο της γης. Το ΕΨΠΚ του ΤΕΠΑΚ, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LoCloud (www.loccloud.eu), το οποίο προσδοκεί να αρχειοθετήσει περισσότερα από 4 εκατομμύρια ψηφιοποιημένα αντικείμενα από πολιτιστικούς οργανισμούς στην ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη (www.Europeana.eu), υποστηρίζει μικρομεσαία πολιτιστικά ιδρύματα και οργανισμούς να προβάλουν μέσω της Europeana το ψηφιοποιημένο υλικό τους.

Η ΜΝΗΜΗ ΜΑΣ

Το προσωπικό του Εργαστηρίου, σε συνεργασία με πολλά τοπικά ιδρύματα, ερευνούν και εκμεταλλεύονται τις πιο σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, για να φέρουν το αρτιότερο ψηφιοποιημένο υλικό πολιτιστικής κληρονομιάς στον

► Τουρκάλες Λευκαρίσας επιδεικνύουν το τελειωμένο τους κέντημα, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Κυπριακή Δημοκρατία και Δήμος Λευκάρων.

► Η κτηνοτροφία στην Κυθρέα, Δήμος Κυθρέας, Ιστορικές Φωτογραφίες.

► Δημοτικός Κήπος Λεμεσού, Δεκαετία 1910, Πατίτκειο Δημοτικό Μουσείο, Ιστορικό Αρχείο και Κέντρο Μελετών.

► Η παραλία της Λεμεσού περί το 1900, Πατίτκειο Δημοτικό Μουσείο, Ιστορικό Αρχείο και Κέντρο Μελετών.

τελικό χρήστη. «Με την ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς προστατεύεται ένα μέρος της μνήμης μας και δημιουργούνται καινούργιες ερευνητικές δυνατότητες, αφού πλέον κάθε επιστήμονας έχει άμεση πρόσβαση στον πολιτιστικό θησαυρό», επισημαίνει ο

Μαρίνος Ιωαννίδης. «Έχοντας σαν οδηγό μας το "πίσω μας είναι οι μνήμες των πατέρων μας, μπροστά μας τα μάτια των παιδιών μας", κάνουμε έκκληση σ' όλους να συνεισφέρουν στη διάσωση της ιστορικής μνήμης και του πολιτισμού για τις μελλοντικές γενιές. Προ-

βάλλει ως επιτακτική ανάγκη, ειδικά στους καιρούς που διανύουμε, να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού την ιστορία του τόπου μας», υπογραμμίζει.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΤΟΧΩΝ

Το πρωταρχικό βήμα σε σχέση με τα

πνευματικά δικαιώματα περιεχομένου που πρόκειται να ψηφιοποιηθεί, είναι η εύρεση του ατόμου ή του φορέα που κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα. Η δημοσιοποίηση οποιουδήποτε περιεχομένου συνεπάγεται την πρόνοια για τη διασφάλιση των πνευματικών δικαιωμάτων του δημιουργού του. Για περιεχόμενο το οποίο δεν δεσμεύεται από πνευματικά δικαιώματα (για παράδειγμα, πολύ παλιά βιβλία και εφημερίδες), τα πράγματα είναι εύκολα. Συνήθως, επιτρέπεται η ελεύθερη αναπαραγωγή τους, όταν περάσει συγκεκριμένη χρονική περίοδος από την έκδοσή τους. Στην πε-

Η συλλογή με το ψηφιοποιημένο υλικό του Κύπριου μηχανικού θα παρουσιαστεί σε ειδική τελετή κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Συνεδρίου EuroMed 2016, που θα διεξαχθεί από τις 31 Οκτωβρίου μέχρι τις 5 Νοεμβρίου 2016 στη Λεμεσό ρίπτωση κατά την οποία τα πνευματικά δικαιώματα του αντικειμένου έχουν παραχωρηθεί στον φορέα υλοποίησης του

έργου, είναι απαραίτητη η έγκριση, ώστε να προχωρήσει η ψηφιοποίηση και προβολή του. Εάν τα πνευματικά δικαιώματα του αντικειμένου ανήκουν σε τρίτους (άτομα που έχουν παραχωρήσει ή δωρίσει αντικείμενα ιστορικής ή πολιτιστικής αξίας), είναι απαραίτητη η γραπτή έγκρισή τους. Μόνο όταν ο φορέας υλοποίησης του έργου λάβει τη γραπτή έγκριση, μπορεί να προχωρήσει η ψηφιοποίηση του συγκεκριμένου αντικειμένου.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

- Το απαιτούμενο υλικό πρέπει να είναι διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή και πρέπει να είναι ως προς το μέγεθος μέχρι 2 MBytes και ως προς τον τύπο του αρχείου σε μορφή GIF, JPG, PNG, TIF. Έγχρωμες και ασπρόμαυρες φωτογραφίες θα γίνονται δεκτές.
- Στην περίπτωση που το πρωτότυπο υλικό δεν είναι ψηφιοποιημένο, υπάρχει δυνατότητα σάρωσης του υλικού από το Εργαστήριο σε ψηφιακή μορφή.
- Θα ήταν επιθυμητό να γίνει μια οργάνωση του υλικού από τον φορέα, δηλαδή η ένταξή του σε κατηγορίες ή ομαδοποίηση ή επιθυμητές θεματικές ενότητες (είτε αυτό θα παραδοθεί στην έντυπη μορφή είτε στην ψηφιακή μορφή) στο Εργαστήριο πριν από την επεξεργασία και τεκμηρίωση.

► Καφενείο Πλάκας (Μετσίτη), οδοί Αρχ. Μακαρίου Γ' και Νικολάου Καταλάνου, Δήμος Έγκωμης, Ιστορικές Φωτογραφίες.

«ΜΕ ΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΑΙ ΕΝΑ
ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΜΑΣ»,
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ
Ο ΔΡ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

► Θεατρική παράσταση ιστορικού δράματος στο Γέρι, Δήμος Γερίου και Αντώνης Αντωνίου.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- Για τη διάσωση, διαφύλαξη, οργάνωση και διάδοση του πολιτιστικού μας αποθέματος για τις μέλλουσες γενιές.
- Για την προσφορά στο κοινό της δυνατότητας μιας ολοκληρωμένης και άμεσης επαφής με αντικείμενα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου.
- Για την προσβασιμότητα διαδικτυακά του ψηφιοποιημένου υλικού διαφόρων φορέων. Ανάδειξη της προσφοράς, του έργου τους και του υλικού των φορέων, καθώς επιταχύνεται η άμεση και έμμεση προβολή των εμπλεκόμενων φορέων (μουσείων, κοινοτήτων, δήμων κτλ.).
- Για την ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου μιας χώρας/πόλης/χωριού, δημιουργώντας ρεύμα πολιτιστικού τουρισμού.
- Για τη θετική συμβολή στη γνώση και την εκπαίδευση. Το υλικό είναι εύκολα προσβάσιμο από ερευνητές, μαθητές και επιστήμονες.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΥΛΙΚΟΥ

Το σύνολο της τεκμηρίωσης του υλικού και των μεταδεδομένων είναι ιδιαίτερης σημασίας για την πορεία του υλικού όσο και για την ποιότητα, καθώς από αυτό εξαρτώνται τα χαρακτηριστικά που θα καταγραφούν για την περιγραφή των πρωτοτύπων.

Συγκεκριμένα, τα πεδία που χρειάζονται για την τεκμηρίωση είναι:

A. Για φωτογραφίες ή αρνητικά ή διαφάνειες/slides:

- (i) Τίτλος φωτογραφίας
- (ii) Σύντομη περιγραφή του αντικειμένου: Ιστορία (π.χ. γεγονός, πρόσωπα και οτιδήποτε άλλο σχετικό με τη φωτογραφία κτλ.)
- (iii) Πότε και πού λήφθηκε η φωτογραφία (χρονολογία, τοποθεσία, περιοχή κτλ.)
- (iv) Ποιος είναι ο φωτογράφος (εάν γνωρίζουν)
- (v) Πηγή (source)
- (vi) Θεματική ενότητα (π.χ. νοσοκομεία, μεταλλεία, ηλεκτρισμός, τηλεπικοινωνίες, υποδομές: λιμάνια, δρόμοι, γέφυρες κτλ.)

B. Video σε μορφή MPEG και όπως πιο πάνω

Γ. Βιβλία, περιοδικά σε PDF (Τα μεταδεδομένα είναι ενσωματωμένα στην πρώτη σελίδα του βιβλίου/περιοδικού)